

[Helge Larsen.]

svingninger, især fordi vi har så stor en udenrigshandel, som tilfældet er. Men der er en sammenhæng mellem disse økonomiske svingninger og bestræbelserne for at opnå og fastholde den fulde beskæftigelse. Vi stræber efter den fulde beskæftigelse, og når vi ønsker at opretholde den — og det ønsker det radikale venstre — samtidig med at vi ønsker at sikre fortsat fremgang på de sociale områder, så må det blive opgaven at beherske de økonomiske udsving fremfor at lade det gå ud over beskæftigelsen. Denne opgave — og det er jo en af de centrale opgaver i den økonomiske politik — kan kun løses, hvis staten har mulighed for at føre en egentlig konjunkturpolitik, d. v. s. mulighed for at påvirke forbruget, og det vil sige enten at stimulere det, når det er nødvendigt, eller begrænse det, hvis det er nødvendigt.

Efter det radikale venstres opfattelse har vi endnu ikke opnået tilstrækkelig mulighed for at øve en tilfredsstillende konjunkturpolitik. Vi må i dag, som vi har gjort det tidligere, påvirke de økonomiske svingninger via byggeriet og de offentlige anlægsarbejder over rente- og kreditpolitikken. Disse ting må selvfølgelig med i en konjunkturpolitik, men det kan ikke være nok at overlade den til disse områder alene, ikke mindst fordi de mange indgreb her forstyrrer den almindelige rytme og som regel virker for langsomt. Skal vi have tilfredsstillende konjunkturpolitiske muligheder, må vi gennem skattepolitikken kunne påvirke den øjeblikkelige efterspørgsel, og det har vi efter det radikale venstres opfattelse ikke tilfredsstillende muligheder for i vort nuværende skattesystem. Vore direkte personskatter, som først opkræves halvandet år efter indkomstens erhvervelse, er uegnede som konjunkturinstrument, og vi må derfor se os om efter andre områder i skattepolitikken.

De faste skatter vil ikke være egnede som egentligt konjunkturinstrument, og der er derfor næppe nogen vej uden om en vurdering af forbrugsskatterne og deres mulighed for at virke som konjunkturinstrument; og tager man i betragtning, at de uundgåelige økonomiske svingninger skal kunne påvirkes hurtigt, hvis de ikke skal udvikle sig for stærkt, er det uheldigt, at omsæt-

ningsafgiften er lagt i engrosleddet og derfor virker meget langsomt. Det er på denne baggrund, vi ønsker en omlægning fra den nuværende afgift i engrosleddet til en afgift i detailleddet. Ved en sådan omlægning tilvejebringes der mulighed for, at forbrugsafgifterne kan påvirke forbruget tilstrækkelig hurtigt, og en sådan omlægning vil også betyde, at omsætningsafgiften kan yde sin konjunkturindsats uden at medføre økonomisk belastning af betydning for nogen del af erhvervslivet.

Skulle man — som nogle har været inde på — overføre endnu mere fra direkte skatter til indirekte skatter og bevare omsætningsafgiften i engrosleddet, ville en sådan politik medføre urimeligt store økonomiske krav til detailhandelen og håndværkerne, fordi de som det sidste led må forudbetale en omsætningsafgift i engrosleddet. Til dette kunne også føjes, at hvis man virkelig vil tilvejebringe en lettelse i og en forenkling af de direkte skatter, må man foretage den smidiggørelse af forbrugsafgifterne, som her er nævnt. Gør man det, skabes der mulighed for at foretage den forhøjelse af proportionalsskattegrænsen, som må være rigtig ud fra mange hensyn, samtidig med at der også skabes økonomisk udvej for løsning af de skatteproblemer, der er knyttet til sambeskatningen.

Endelig må jeg fremhæve som noget meget vigtigt, at det for os må være et hovedhensyn, at der ved en omlægning af vore skatter ikke sker nogen forringelse for de små indkomster og for familier med børn, ligesom det er en helt selvfølgelig ting, at vore sociale ydelser ikke må forringes, fordi vi ændrer i skattesystemet.

De faste skatter har været på dagsordenen i mange år, og man har drøftet dem adskillige gange i indeværende folketings-samling. Der er unægtelig sagt mange usaglige ting om dem, og mange stemninger er sat i omløb i den forbindelse. Man har i ganske særlig grad villet fremstille det, som om det var staten, der var den store synder i denne beskatning af faste ejendomme. Det forholder sig imidlertid helt anderledes, idet statens andel i de faste skatter kun andrager omkring 110-120 mill. kr. af et samlet beløb til faste skatter på 860-870 mill. kr. Det vil sige, at det er kommunernes og amternes andel, som er langt den største,